

HAAHAHA

Prof. Dr. Selim AHTAÇ

Ondokuzmayıs Üniversitesi

Faydaları

- Eski Mısır papiruslarında yazılı ilaçlar arasında afyondan “Çocukları fazla ağlamaktan alıkoyan deva” diye bahsedilmektedir.

Faydaları

- Bazı milletlerin emellerinin yerine gelmesine yaramıştır. “**Afyon Savaşları**”

Faydaları

- Tohumlarından yağ elde edilir. Yağ yarı kuruyan özelliindedir. Linoleik asit oranı yüksektir.
- Haşhaşlı çörekleri sevmeyen çok azdır.
- Çiftçilere yüksek gelir
- Tıpta morfin ve Kodein temini

Haşhaşın Sistematiđi

- Takım: Rhoeadales
  - Familya: Papaveraceae
    - Cins : Papaver
      - Papaver somniferum- Kültür hařhařı
      - Papaver bracteatum -Yabani haşhaş

Haşhaşın Morfolojisi

- Kök: Kısa fakat kalın bir kök yapısı vardır, Toprağa daha iyi tutunabilmesi için sonbaharda yan kök oluşturur ancak çoğu zaman bu yan kökler şiddetli rüzgarlara dayanamaz, bitki devrilmektedir.

Haşhaşın Morfolojisi

Sap:Haşhaşın sapı dik, çıplak ve kuvvetlidir. Üzeri mum tabakası ile kaplıdır. Yeşil, gri, yeşil-mavi renklidir. Sap tütlü veya tüysüz olabilir, Ortalama sap uzunluğu 110-150 cm dir. Yaprığın sapla birleştiği yerde boğum vardır.

Yaprakların şekli türlere göre değişmekle beraber bitki üzerinde de değişik yaprak şekilleri görülmektedir.

Haşhaşın Morfolojisi

- Çiçek: Bir bitkide önce ana sapın ucundaki çiçek açar, çiçekte 4 adet taç yaprak vardır. 80-150 erkek organ, 4-20 bölmeli dişi organ bulunur. Çiçekler; beyaz, kırmızı, pembe, viyole olabilmektedir.

Hashashın Morfolojisi

Haşhaşın Morfolojisi

Basic Parts of the Opium Poppy Plant (*Papaver Somniferum*)

Fully grown
Opium poppy flower
(four petals enclose
maturing pod)

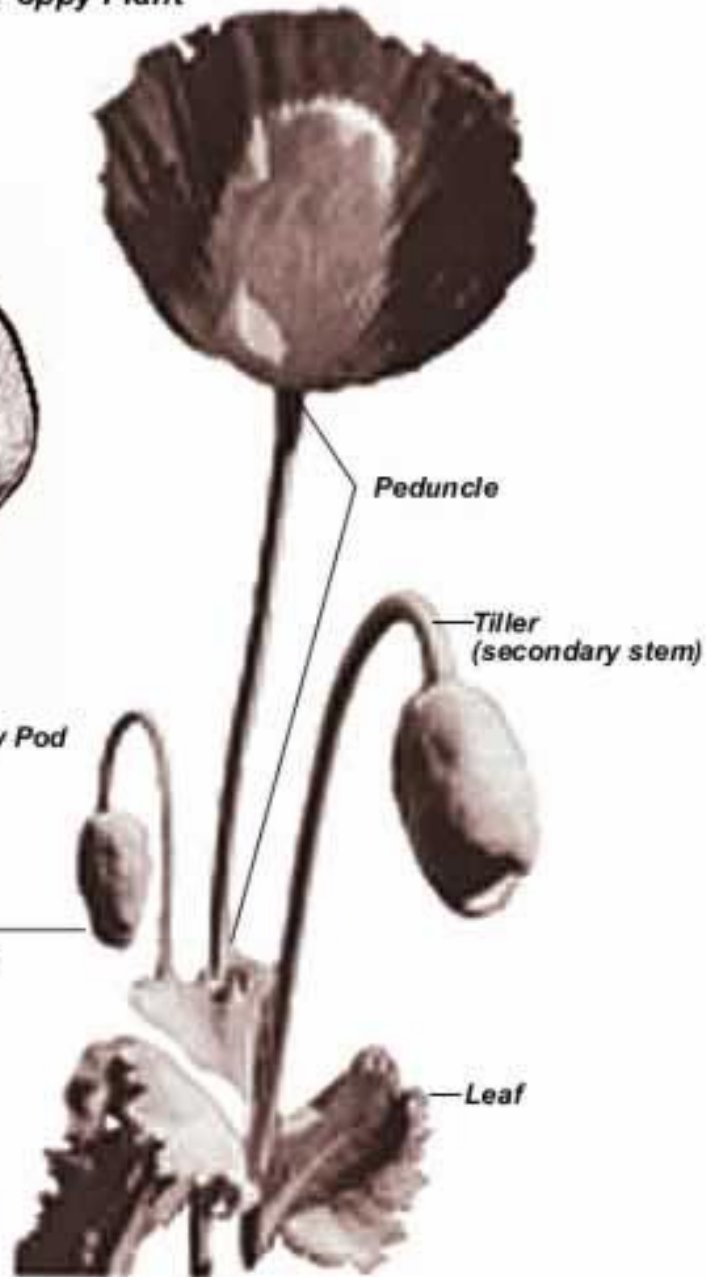
Crown

Seed pod
Capsule
Bulb
Poppy head

Mature Opium Poppy Pod

Flower Bud
(two sepals enclose maturing
flower)

Typical poppy plant in
Southeast Asia has three
pods per plant.

Hařařın Morfolojisi

- Kapsül; Koza, Kozalak, kelle, baş, kafa, dış kabuk, kavuz, kapçık..., vb ile isimlendirilmektedir.
- Kapsülün başında stigma (tepecik) bulunur. Stigma 4-20 adet tepecik yıldızından oluşur

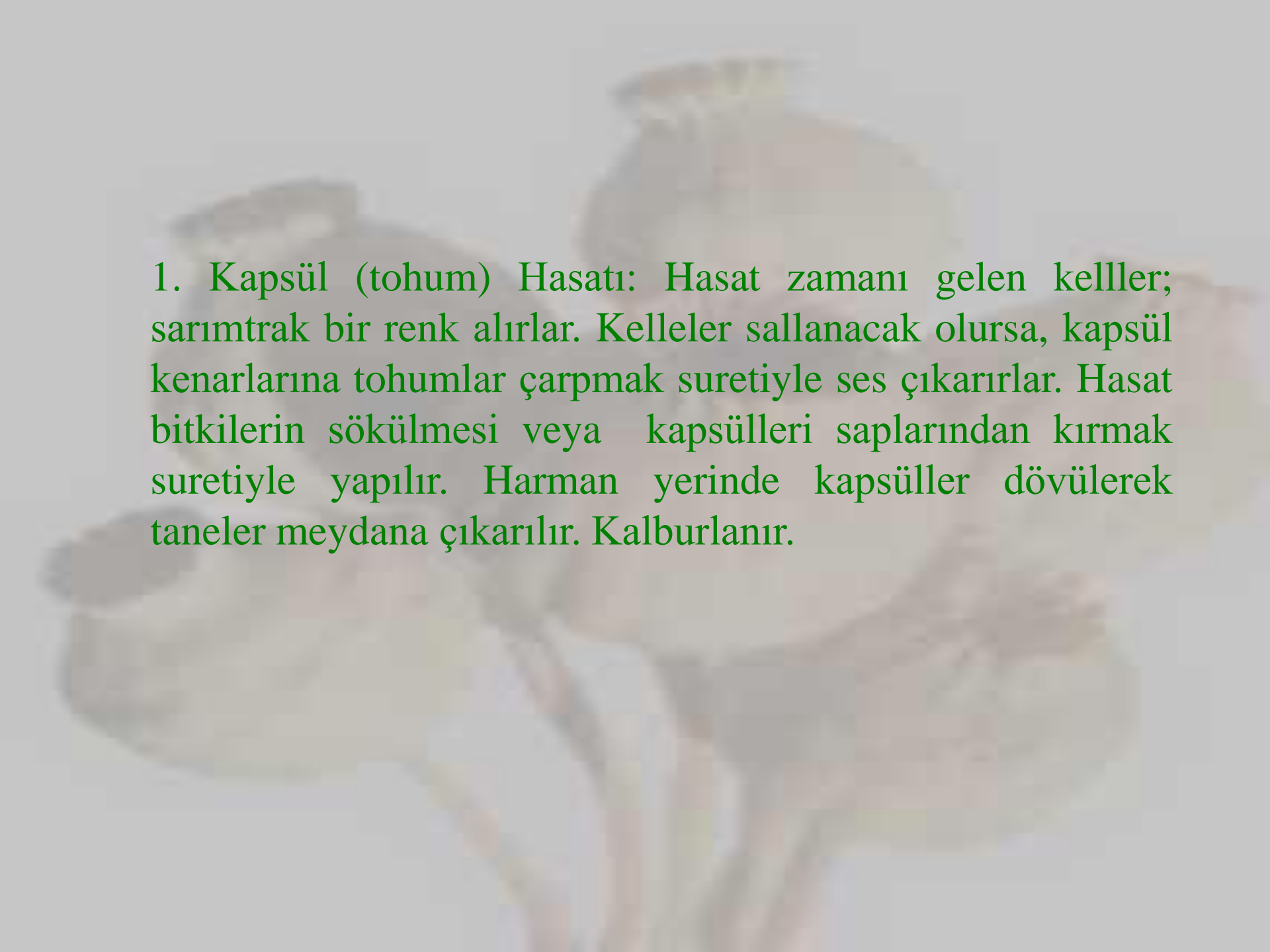

Haşhaşın Morfolojisi

- Tohum: Tohumlarında % 40-45 oranında yağ vardır. Tohum böbrek şeklinedir. Tohumlar küçük olup, renkleri beyaz, sarı, açık kahverengi, pembe, gri, mavi, çığ kahve rengine olabilir.

-
- HASAT
  - iki şekilde olur
  - 1. Kapsül Hasatı
  - 2. Afyon Hasatı

1. Kapsül (tohum) Hasatı: Hasat zamanı gelen kelleler; sarımsak bir renk alırlar. Kelleler sallanacak olursa, kapsül kenarlarına tohumlar çarpacak suretiyle ses çıkarırlar. Hasat bitkilerin sökülmesi veya kapsülleri saplarından kırmak suretiyle yapılır. Harman yerinde kapsüller dövülerek taneler meydana çıkarılır. Kalburlanır.

- 2. Afyon Hasatı: Çiçek açtıktan 15-20 gün sonra kapsüller normal büyüklüklerini alırlar. Bu zamanda;
  - Kapsül dumanlı bir renk alır,
  - tepecik kanatları eli acıtacak kadar sertleşmiştir,
  - Kapsüller tenis topu sertliğini almıştır,
  - Kapsülün hemen altında kahverengi bir halka meydana gelmiştir (bazı tiplerde)

*Sözü edilen zaman kapsülün afyon hasadı için çizim zamanıdır.

Çizim, kapsül kanallarının kesilmesi ve kanal içindeki afyonlu sakızın dışarıya sızması için yapılır. İlerleyen zamanda kapsül içindeki sakız koyulaşmakta ve akızılığını yitirmektedir. Bu bakımdan, kurumaya yüz tutmuş bir kapsül çizilse bile, sakız akma işlemi olmayacağından, afyon hasadı sözkonusu değildir.

Haşhaş

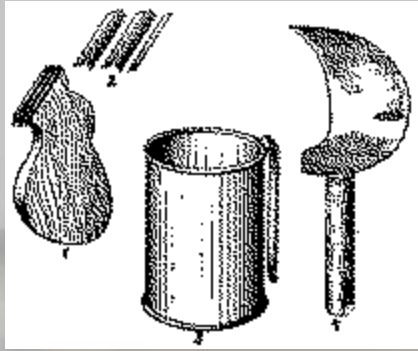

Haşhaş

Haşhaş

- Bazı ülkelerde Afyon üretimi çizme yöntemiyle elde edilirken, ülkemizin de aralarında bulunduğu bazı ülkelerde ise çizim işlemi yasaktır. Afyon üretimi, kurumuş kapsüllerin Afyon (Bolvadin)da bulunan fabrikada işlenmesiyle elde edilir.

Ülkemizde haşhaş ekimi izine bağlıdır. Resmi gazetede yayınlanan yasal mevzuat gereği, çiftçiler müracatta bulunmak suretiyle gerekli izni aldıkları takdirde ekim yapabilmektedirler. Ancak, çizim işlemi kesinlikle yasaktır. Halen 15 e yakın ilin ilçelerinde haşhaş ekimine izin verilmektedir.